

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

1.Pf.20.216/2025/6-II.

A felperes:

felperes

felperes címe

A felperes képviselője:

Dr. Bíró Gergely ügyvéd

ügyvéd címe

Az alperes:

Magyar Állam

Az alperes képviselője:

Igazságügyi Minisztérium Jogi Szolgáltatási Főosztály

1051 Budapest, Nádor utca 22.

A per tárgya:

kártalanítás

Az elsőfokú bíróság:

Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

34.P.22.999/2022/41.

A fellebbezést benyújtó fél:

felperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének bevezető részét úgy javítja ki, hogy a felperes vezetéknéve vezetéknév.

Az elsőfokú ítéletet helybenhagyja. Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.000.000 (egymillió) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak 2.500.000 (kétmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket. Az illeték megfizetése e határozat meghozatalának napjától számított 60. napon esedékes.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A Budapesti Rendőr-főkapitányság 1994. december 26-án rendelt el nyomozást emberölés bűntette miatt név1 ellen, az név2 nevet pedig a felvett nevek között rögzítette. Ugyanilyen névre került kiállításra a nemzetközi és az európai elfogatóparancs is 2008-ban.

[2] A felperest az európai elfogatóparancs alapján 2019. augusztus 23-án fogták el Szlovéniában.

[3] A Fővárosi Főügyészség 2020. március 20-án NF.8377/2011/79-I. szám alatt vádat emelt a felperessel szemben a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 160. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő emberölés büntette miatt.

[4] A felperes 2019. augusztus 23-tól 2019. október 2-ig Szlovéniában átadással összefüggő fogvatartásban, 2019. október 3-tól 2019. október 5-ig bűnügyi őrizetben, 2019. október 5-től 2020. július 20-ig előzetes letartóztatásban, 2020. július 21-től 2020. október 27-ig a bíróság által meghatározott lakáshoz, 2020. október 28-tól 2021. június 18-ig pedig közigazgatási területhez (Budapest) kötött bűnügyi felügyelet alatt állt.

[5] A felperest a Fővárosi Törvényszék a 2021. február 24-én meghozott 6.B.143/2020/84. számú ítéletében bűnösnek mondta ki emberölés büntetésében. Az ítélet tényállásában megállapította, hogy a felperes 1994. második félévében Magyarországon élt életvitelszerűen és ekkor még jugoszláv állampolgárként a név1 álnevet is használta a hatóságok előtt. Megállapította azt is, hogy a felperes 1994. december 26-án hajnalban mellkason szúrta egyéb érdekelt2 sértettet, aki az így elszenvedett sérülés következtében életét veszítette.

[6] A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a 6.Bf.122/2021/18. számú végzésével az eljárást megszüntette. Ezt a határozatot a Kúria a Bhar.II.1.125/2021/10. számú végzésével helybenhagyta. A végzések szerint a felperes elfogására a 2016. szeptember 5-én kibocsátott európai elfogatóparancs alapján került sor 2019. augusztus 23-án Szlovénia területén, azonban a büntetőeljárás elévülése már ezt megelőzően, 2010. szeptember 11-én bekövetkezett. Ezért a bíróság a felperessel, mint vádlottal szemben az emberölés büntette miatti büntetőeljárást elévülés miatt megszüntette a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. évi törvény (a továbbiakban: Be.) 567. § (1) bekezdésének a) pontja és a Be. 607. § (1) bekezdése alapján.

[7] A felperes jugoszláv állampolgárként született, jelenleg Észak-Macedónia állampolgára. A felperes 2008 és 2019 között Belgiumban élt, 2005 óta házasságban. Házastársával két közös, 2006-ban és 2008-ban született gyermeket nevelnek. Belgiumban a felperes gépkocsivezetőként dolgozott, azonban a 2016. évben diagnosztizált daganatos megbetegedése miatt innentől kezdve korlátozott mértékben tudott csak dolgozni. Házastársa 2010-től kezdődően háztartási munkát végzett Belgiumban, azonban 2012-ben megbetegedett, így innentől kezdve a jövedelmét a belga állam által folyósított szociális ellátások képezték. A felperes előzetes letartóztatásának és háziőrizetének az időtartama alatt a családja Belgiumban tartózkodott, szabadlára kerülését követően azonban a család visszaköltözött Észak-Macedóniába, ahol azóta a már korábban is tulajdonukat képező lakásingatlanban élnek.

[8] A felperes keresetében az alperest 1.017.402.859 forint sérelemdíj és 134.964,21 euró kártérítés, valamint ezen összegek után 2022. január 13-tól a kifizetés napjáig járó késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni. Kérte az alperes perköltségben marasztalását is.

[9] A keresettel érvényesített igényéből kártalanítás címén összesen 134.964,21 euróra tartott igényt, melyből 76.597,21 euró elmaradt munkabér, 36.792 euró a házastársa elmaradt jövedelme, elmaradt családi pótlék és az ingatlan hitele, további 21.575 euró pedig a belga lakás bérleti díja, kölcsönök és ügyvédi költségek összege. Sérelemdíj címén az igénye 1.017.402.859 forint volt, ami 2.865.035 euró forint ellenértéke. A kereset szerint a sérelemdíj iránti igényből 2 millió euró a felperest ért sérelmek ellentételezésére szolgál, e körben a testi épsége, a személyes szabadsághoz való joga, a jó hírneve és az emberi méltósága sérelmére hivatkozott. A felperes a környezetére – feleségére és két gyermekére – gyakorolt hatás kapcsán 865.035 euró sérelemdíjra tartott igényt.

[10] Keresete jogalapjaként a Be. 853. § (1) bekezdését jelölte meg, hivatkozott a Be. CVIII. fejezetének rendelkezéseire, a Be. 844. §-ra és 845. § (2) bekezdésének *b)* pontjára, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:564. §-ára, a 6:519. §-ára, a 6:522. §-ára, és a 2:43. §-ára is.

[11] Tényállításai szerint 2019. augusztus 23-tól 2020. július 20-ig (333 napig) előzetes letartóztatásban, majd 2020. július 21-től 2020. október 27-ig (98) napig ingatlanhoz kötött bűnügyi felügyelet, majd további 233 napig Budapest területére vonatkozó bűnügyi felügyelet alatt állt a Fővárosi Főügyészség NF.8377/2011/79-I. számon elrendelt vádemelése alapján, emberölés büntette miatt indult büntetőeljárásban. Ez idő alatt nem tudott munkát végezni, családjával nem tudott kapcsolatot tartani és ügyvédi költségei is keletkeztek. A büntetőeljárás következtében családtagjai megaláztatásban részesültek, korábbi kiegyensúlyozott életük megszűnt, több barátjuk elfordult a családjától. Az események hatására depresszió alakult ki nála, ami miatt tartósan munkaképtelenné vált. A büntetőeljárás hátrányosan érintette a házastársát és a gyerekeit is.

[12] A hatóságok elől nem rejtőzött el. Álláspontja szerint a hatóságok teljesen indokolatlanul név1 néven keresték, annak ellenére, hogy a büntetőeljárás során tanúl tanú már név2 néven említette. Nem merült fel arra nézve sem adat, hogy nem felperes néven élte az életét. Álláspontja szerint a Kúria határozata értelmében nincs olyan tényállási elem, amelyet vonatkozásában megállapítottanak kellene tekinteni, hiszen a büntetőeljárást vele szemben meg sem kellett volna indítani, így a büntetőeljárás iratai alapján azt sem lehet megállapítani, hogy elrejtőzött-e.

[13] Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségeiben való marasztalását kérte. Másodlagosan arra hivatkozott, hogy a felperes által igényelt összegű sérelemdíj eltúlzott mértékű.

[14] Érvelése szerint a kereset jogalapja téves és ellentmondásos, a felperes kártérítési és sérelemdíj iránti igényeket kíván érvényesíteni a perben, azonban a Be. 853. § alapján kizárólag a jogszerűen elrendelt, azonban utólag aaptalanná vált fogvatartás miatt terjeszthető elő kárigény, jogellenes magatartással okozott sérelem miatt nem. A Budapest közigazgatási területéhez kapcsolódó bűnügyi felügyelet elrendelése miatt a Be. 845. § (1)-(4) bekezdései alapján nem igényelhető kártalanítás, ahogyan önmagában a büntetőeljárás folyamatban létével összefüggő hátrányok miatt sem.

[15] A kereset elutasításának van helye azért is, mert a Be. 846. § (1) bekezdésének *a)* pontja szerinti kártalanítást kizáró ok áll fenn, azaz a felperes még az elfogatóparancsok kiállítását és az elfogását több évvel megelőzően több nevet és álnevet is használt. Emiatt a hatóságoknak több elfogatóparancsot kellett kiállítaniuk vele szemben. A felperes e magatartása arra irányult, hogy vele szemben a büntetőeljárást ne lehessen sikeresen lefolytatni. Álláspontja szerint az erre vonatkozó tényeket kétségmentesen meg lehet állapítani a büntetőeljárás irataiból.

[16] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 1.000.000 forint perköltséget, továbbá az államnak 1.500.000 forint illetéket.

[17] Ítéletének indokolásában alkalmazott jogszabályként a Be. 844. §-át, a 845. § (2) bekezdés *ba)* pontját, továbbá a 846. § (1) bekezdésének *a)* pontját jelölte meg.

[18] Nem vitatott tényként állapította meg, hogy a felperes mely időszakokban milyen típusú, szabadság korlátozásával járó intézkedés hatálya alatt állt, és hogy a felperes büntethetősége elévülés miatt szűnt meg.

[19] A kereset jogalapja körében elsőként azt vizsgálta, hogy a Be. 846. § (1) bekezdésének a) pontjában írt körülmények fennállnak-e.

[20] A büntetőeljárás iratai alapján arra következtetett, hogy a felperes azonos azzal a személlyel, aki ellen még 1994-ben körözést, majd európai és nemzetközi elfogatóparancsot is adott ki a nyomozó hatóság eleinte név¹, majd név³, név², felperes néven. Az elfogatóparancs azért nem vezetett eredményre, mert a felperes a valós személyes adataitól eltérő adatokat használt. A Kúria Bhar.II.1.125/2021/10. számú végzésének indokolása [38] bekezdésében rögzíti, hogy „a Kúria is tényként fogadta el, hogy az ügyben – az akkor hatályos szabályozás alapján – 1995. szeptember 11-én sor került a vádlott nemzetközi körözésének elrendelésére ...”. A határozat [50] és [51] bekezdése részletes indokolást tartalmaz arra nézve, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás alapulvételével nem kétséges: az eleinte név¹ néven körözött személy ténylegesen is a felperes volt, aki a valódi személyes adataitól eltérő személyazonosító adatokat használt a korábbi években.

[21] A felperes e magatartása a Be. 846. § (1) bekezdésének a) pontjában írtaknak felel meg, azaz a kártalanítást igénylő felperes elrejtőzött a nyomozó hatóság elől.

[22] Mivel a kártalanítást kizáró feltétel áll fenn, a keresetet az elsőfokú bíróság a további részekben nem vizsgálta.

[23] A pervesztes felperest a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes részére perköltség, továbbá az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdésének l) pontja alapján fennálló tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán meg nem fizetett 1.500.000 forint eljárási illeték állam javára való megfizetésére.

[24] Az ítélet ellen a felperes fellebbezett.

[25] Jogorvoslati kérelmében elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a keresetének helyt adást kérte. Kérte az alperes első- és másodfokú perköltségében marasztalását is.

[26] Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet megalapozatlan, az indokolás hiányos és ellentmondásos, a bíróság egyes bizonyítékok vonatkozásában nem foglalt állást, vagyis az eljárás lényeges szabályait sértette meg.

[27] Az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértésének lényege, hogy nem foglalt állást a 2023. szeptember 6-i válaszirata mellékleteként csatolt, részére kiállított és általa használt útlevelek vonatkozásában, valamint ezeket nem vonta a mérlegelés körébe a Be. 846. § (1) bekezdésének a) pontja vizsgálata során, és az ítéletében ezek vonatkozásában megállapítást nem tett.

[28] A rendelkezésre álló útlevelek csatolásával azt kívánta bizonyítani, hogy a hatóságok általi kézrekerítés elmaradása nem a szökésének, rejtőzésének következménye, hiszen a tényleges nevén, felperesként élt és dolgozott éveken át az Európai Unió tagállamaiban. Az elfogásának elmaradása a nyomozó hatóságok mulasztásának és részükről elvárt kellő alaposág hiányának tudható be. A nyomozó hatóságok teljesen indokolatlanul név¹ néven keresték, miközben az ügy tanúja tanúl a kihallgatása alkalmával már név⁴ néven említi felperest (nyomozási iratok 185. oldal).

[29] Az állami büntetőigény érvényesítése a nyomozó hatóságok feladata, így az, hogy a rendelkezésükre álló iratok ellenére tévesen, csupán álnévként feltüntetve szerepeltették a valódi felperes nevet az elfogatóparancsban és körözésben, nem értékelhető jelen eljárásban úgy, hogy a felperes szökésben volt, illetve elrejtőzött és ezáltal a kártalanítás a Be. 846. § (1) bekezdésének a) pontja miatt kizárt.

[30] Az elsőfokú bíróság tévesen foglalt állást a szökés, elrejtőzés és a nyomozó hatóságoknak betudható mulasztás elkülönítése vonatkozásában, félreértelmezte a Kúria Bhar.II.1.125/2021/10. számú végzésének [38] bekezdésében foglaltakat. Az abban írtak valójában azt jelentik, hogy a Kúriának az eljárásában már nem volt lehetősége a nyomozó hatóságok és ügyészség téves értelmezésének és mulasztásának orvoslására, amelyet az ismert tényleges névtől eltérő köröztetés okozott az eljárásban.

[31] Az elsőfokú bíróság nem vezette le ítéletében és nem indokolta, hogy mi okból kezeli kész tényként azt, hogy a felperes elrejtőzött vagy szökésben volt és emiatt kizárt a kártalanításból. Az elsőfokú bíróság felismerte, hogy a nyomozó hatóságok mulasztása eredményeként került sor tényleges névtől eltérő álnéven a köröztetésre, mégis a terhére róta és értékelte azáltal, hogy álláspontja szerint ez a szökését és elrejtőzését igazolja.

[32] Az elsőfokú bíróság téves következtetését támasztja alá a Kúria Bhar.II.1.125/2021/10. számú végzésének [53] bekezdése is {„Következésképpen, általános érvennyel jelenthető ki, hogy a terhelt felkutatását szolgáló azonos eszközök (személykörözés, belföldi, nemzetközi vagy európai elfogatóparancs) ismételt igénybevétele félbeszakítja az elévülést, ha a korábban már alkalmazott intézkedés ismételt megtételét a terhelt valós személyazonosságának utóbb történt tisztázása indokolja; azaz a bíróság (hatóság) felismeri, hogy korábban nem a valós adataival körözték a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személyt”}.

[33] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

[34] Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság figyelembe vette és értékelte a felperes által a fellebbezésben említett tényállításokat és bizonyítékokat.

[35] A Be.-n alapuló kártalanítás szempontjából – a Be. 846. § (1) bekezdés *a)* pontja vonatkozásában – annak van jelentősége, hogy a felperes a büntetőeljárás hatálya alól ki kívánta vonni magát, az abban való részvételét meg kívánta hiúsítani. A felperes ezt a magatartást megvalósította.

[36] A felperes kártalanítást kizáró okot megvalósító magatartását több bizonyíték is alátámasztotta. A felperes még az elfogatóparancsok kibocsátása és több évvel az elfogása előtt több nevet, álnevet is használt, valamint az álnevet hatósági eljárásban is felhasználta okmány kiállítására érdekében. Ez az aktív és szándékos magatartás egyértelműen arra irányult, hogy a hatóságok előtt a felperes valós személye ne legyen megismerhető. Így az ügyben kártalanítást kizáró ok áll fenn.

[37] Hangsúlyozta, hogy a Be.-n alapuló kártalanítási perben a kártalanítást igénylő elrejtőzése szempontjából annak van jelentősége, hogy „valamennyi hatóság bármely – akár folyamatban lévő, akár a jövőben induló – eljárása alól ki kívánta vonni magát” (Fővárosi Törvényszék 41.Pf.630.194/2021/5.). Továbbá „az elrejtőzés nem kizárólag a tartózkodási, fellelhetőségi hely eltitkolását, hanem a megtalálás lehetőségének csökkentését is jelenti. Abba az is beletartozik, hogy a keresett személy álcázza magát, akár saját külseje megváltoztatásával, akár okmányainak manipulálásával. ... Annak, hogy a felperes tudott-e a jelen eljárás tárgyát képező gyanúsításról, ügydöntő jelentősége nincs. ... az elfogató parancs kibocsátásnak ténye a hatóság előli elrejtőzésre utal” (Fővárosi Törvényszék 41.Pf.631.022/2016/3.).

[38] A felperes a jelen per alapját képező büntetőeljárásban az ott megismert és bizonyított tényeket tagadta, ezzel megtévesztette a nyomozó hatóságot. A felperes ezzel a magatartással a Be. 846. § (1) bekezdésének *c)* pontjában meghatározott kártalanítást kizáró okot is megvalósította (Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.21.267/2013/5/II.).

[39] A fellebbezés alaptalan.

[40] A Fővárosi Ítéltábla észlelte, hogy az elsőfokú ítélet bevezető része a felperes vezetéknevét hibásan tartalmazza (azt egyébként a felperes maga is hibásan jelölte meg a keresetlevelében), ezért azt a Pp. 352. § (1) bekezdése alapján kijavította.

[41] Az elsőfokú ítéletnek nem volt fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése [Pp. 358. § (5) bekezdés], ezért azt a másodfokú felülbírálat teljes terjedelmében érintette, a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között [Pp. 370. § (1) bekezdése].

[42] A fellebbezés elbírálására a Pp. 376. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján tárgyaláson került sor.

[43] A felperes másodlagos jogorvoslati kérelme az érdemi döntés megváltoztatására irányult, érvei a bizonyítás hiányosságára vonatkoztak, azok a bizonyítás okszerűségét, a tények minősítését és az elsőfokú bíróság által levont jogkövetkeztetéseket támadták [a Pp. 369. § (3) bekezdés *a)* és *c)* pontja]. A felperes elsődleges, hatályon kívül helyezést célzó fellebbezése ugyanezen érveken alapult, ezek az érvek az elsőfokú bíróság anyagi pervezetésével függtek össze, ennek a felperes által állított hiányosságai azonban a másodfokú eljárásban is orvosolhatóak lettek volna, ezért a Pp. 384. § (2) bekezdés *b)* pontjában foglalt okból nincs helye az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének.

[44] A felperes a hatályon kívül helyezésre és a megváltoztatásra irányuló kérelmét is ugyanazon indokokra alapozta, álláspontja szerint az elsőfokú ítélet indokolása hiányos és ellentmondásos, a bizonyítás eredménye okszerűtlen, az elsőfokú bíróság lényeges bizonyítékokat (a 2023. szeptember 6-i válaszirata mellékleteként csatolt, általa használt útlevelek) nem vont a mérlegelés körébe. Az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásában foglaltak szerint a büntetőeljárás irataira támaszkodott, figyelmen kívül hagyta ugyanakkor, hogy a nyomozó hatóságok teljesen indokolatlanul név1 néven keresték, miközben tanú1 tanú a kihallgatásakor már név4 néven említette. Állította, hogy a nyomozó hatóságok mulasztása miatt került sor a ténylegestől eltérő néven a köröztetésére, emiatt pedig okszerűtlen az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy elrejtőzése, illetve szökése miatt kizárt a kártalanításból. Ez az érvelés a Pp. 369. § (3) bekezdés *b)* és *d)* pontja szerinti felülbírálati jogkör gyakorlását teszi szükségessé.

[45] A felülbírálat eredménye az, hogy az elsőfokú ítélet az irányadó anyagi jognak megfelel, a bizonyítás eredménye nem okszerűtlen, a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetés nem vonható le. A Fővárosi Ítéltábla megállapítása szerint az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, a tényállást a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben feltárta, és abból helytálló jogi következtetésre jutott, az alkalmazandó jogszabályok körét helyesen állapította meg. Érdemi döntésével a Fővárosi Ítéltábla egyetértett.

[46] A fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben foglaltak alapján a Fővárosi Ítéltábla az alábbiakat hangsúlyozza.

[47] A Be. 846. § (1) bekezdés *a)* pontja szerint a 845. §-ban meghatározott feltételek fennállása esetén is kizárt a kártalanítás, ha a kártalanítást igénylő a bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság elől elrejtőzött, megszökött, szökést kísérelt meg, illetve az elfogására irányuló intézkedés alól kivonta magát vagy azt megkísérelte.

[48] A Pp. 263. § (1) bekezdése szerint a bíróság a perben – törvény eltérő rendelkezése hiányában – alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint minden bizonyítékot, amely a tényállás megállapítására alkalmas.

[49] A (2) bekezdés szerint a bíróságot határozatának meghozatalában más hatóság döntése vagy a fegyelmi határozat, illetve az azokban megállapított tényállás – a 264. §-ban foglaltak kivételével – nem köti.

[50] A Pp. 264. § (1) bekezdés szerint, ha jogerősen elbírált bűncselekmény vagyoni jogi következményeiről polgári perben kell határozni, a bíróság a határozatában nem állapíthatja meg, hogy az elítélt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt.

[51] A Pp. ismertetett szabályaiból következően a polgári bíróság nincs kötve a büntetőbíróság eljárást megszüntető határozatához abban az értelemben, hogy az abban foglaltakhoz képest is megállapíthat olyan tényállási elemeket, melyeket a büntetőbíróság is vizsgált az elévülés tekintetében. A büntetőeljárás során keletkezett okiratokat, szakértői véleményeket, bizonyítékokat felhasználhatja a kártalanításra való jogosultság, illetve az azt kizáró okok (adott esetben a szökés, elrejtőzés) fennállása szempontjából releváns tényállás megállapításához.

[52] Jelentősége tehát nem annak van, hogy a büntetőbíróság a határozatának indokolásában milyen tényállást állapított meg, hanem annak, hogy a büntetőeljárás anyagában fellelhetők-e olyan bizonyítékok, amelyek a kártalanítást kizáró ok fennállását alátámasztják. Ezek a bizonyítékok a polgári perben szabadon felhasználhatóak.

[53] Az ítélezési gyakorlat egységes annak megítélésében, hogy az előzetes letartóztatás miatti kártalanításból a felmentett terhelt akkor kizárt, ha felróható magatartásával okot szolgáltatott az előzetes letartóztatás elrendelésére (a Kúria Pfv.22214/2016/4., Pfv.20030/2017/7. számú határozatai), olyan felróható magatartást tanúsított, amellyel előidézte a kényszerintézkedés elrendelésének indokoltságát (BH2017. 228., BH1995. 150.). Az elrejtőzés mint kártalanítást kizáró ok pedig abban az esetben állapítható meg, ha a terheltet a hatóság kereste, a terhelt erről tudott, és éppen ezért elrejtőzött (a Legfelsőbb Bíróság Pfv.20199/2011/4., a Kúria Pfv.21820/2015/4. számú határozatai). Az elrejtőzés fogalmilag kiterjed a tartózkodási helynek a büntetőügyben eljáró hatóság előli eltitkolására (a Kúria Pfv.21109/2017/3. számú határozata).

[54] A jogvita elbírálása szempontjából annak van meghatározó jelentősége, hogy a felperesnek a büntetőeljárás során tanúsított magatartása megfeleltethető-e az elrejtőzés (jogszabályban meg nem határozott) fogalmának, és e felróható magatartásával a felperes okot szolgáltatott-e a vele szembeni kényszerintézkedés alkalmazására. Azoknak a tényeknek van tehát jelentőségük, amelyekből megállapítható; a felperest a nyomozó hatóság kereste, a felperes erről tudott és éppen ezért elrejtőzött. Nem feltétele a kártalanítás alóli kizárásnak, hogy az elrejtőzés a gyanú közlése előtt történjen (a Kúria Pfv.21820/2015/4. számú határozata).

[55] Az adott esetben a büntetőeljárásban rendelkezésre álló tanúvallomások, okiratok adatai alapján az állapítható meg, hogy a felperes a büntetőeljárás tárgyát képező cselekmény előtt a jelenlegi nevétől eltérő nevet használt Magyarországon, a személye azonosítására szolgáló okiratban is az név nevet használta, az a születési dátuma és az anyja neve vonatkozásában is a jelenlegitől eltérő adatokat tartalmazott.

[56] 1996. október 26-án a felperes utazási igazolványt igényelt név1 néven (ki-beutazási vízum, utazási igazolványkérő lap állandóan itt élő külföldi állampolgárok részére nyomtatvány – nyomozati iratok 165. oldal), amelyben az anyja nevét és a születési dátumát is a jelenleg használttól eltérő adatokkal adta meg. Ugyanezen adatokkal 1994. szeptember 23-án a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság Nagykövetségéhez új útiokmány kibocsátása iránti kérelemmel is fordult. A nagykövetség az 1994. november 4-én kelt okiratban („Igazolás”) azt igazolta, hogy név1 a konzuli osztályhoz fordult új útiokmány beszerzése ügyében és a nevezett identitásának ellenőrzése folyamatban van.

[57] A nyomozás során tanúként meghallgatott tanú1 tanú a felperest név2 néven említette, amely szintén nem azonos a felperes hivatalos irataiba jelenleg bejegyzett névvel. A felperes az 1994. december 26-án megvalósult bűncselekményt követően Magyarországot elhagyta és az általa csatolt útlevelek tanúsága szerint 1995. január 19-én részére a Macedón Köztársaságban már felperes névre állítottak ki útiokmányt.

[58] A felperest a nyomozás folyamán a tanúk azonosították, majd a Szlovéniában való elfogását követően a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személlyel való egyezőségét az antropológiai vizsgálatok, az írásszakértői vélemény, a felismerésre bemutatás eredménye is bizonyítják. A nyomozás megindításakor a felperesről beszerzett fényképfelvételen szereplő személy az 1995. január 19-én kiállított útlevélben lévő fényképen szereplő személlyel egyszerű szemrevételezés alapján is azonos. A fellebbezésben a felperes nem is vitatta azzal a személlyel való azonosságát, akivel szemben elfogatóparancsot bocsátottak ki.

[59] Ebből azonban az következik, hogy a magyar hatóságokat a személyazonosságát illetően megtévesztette, majd Magyarország elhagyását követően a nyomozó hatóság által felderített nevétől és álnevétől is eltérő névre állítatott ki útlevelet. E tényekből okszerű következtetés vonható le arra, hogy a magyar hatóságok számára – a büntetőeljárás alá vonása elkerülésének célzatával – elérhetetlenné tette magát, ez pedig jogszerűvé tette vele szemben az elfogatóparancs kibocsátását.

[60] Az elfogatóparancsokat a nyomozó hatóság által feltárt minden névre kibocsátották (a BM Adatfeldolgozó Hivatalának rendszerében már 1996. december 26-án „országos hatályú” körözést rögzítettek „név5” névvel is), de azok a bennük megjelölt neveknek a felperes ezt követően használt nevétől való eltérésük miatt nyilvánvalóan nem vezethettek eredményre. A hatóság megtévesztése vonatkozásában tehát a felperes aktív magatartása megállapítható.

[61] Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az adott esetben a Be. 846. § (1) bekezdés a) pontja szerinti kártalanítást kizáró ok áll fenn.

[62] A fentiek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[63] A fellebbezés eredménytelen, a felperes a másodfokú eljárásban is pervesztes. Ezért őt a másodfokú bíróság a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes részére az alperes képviselőjének ellátásával összefüggésben felmerült másodfokú perköltség megfizetésére.

[64] A fellebbezés a másodfokú eljárást megindító kérelemnek minősül, így a Fővárosi Ítéltábla a kamarai jogtanácsos munkadíjának összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 7. szakaszában szereplő hatályba léptető rendelkezés alapján ezen IM rendelet 3. § (1) bekezdése szerint az elsőfokú eljárásban megítélt perköltség összegével egyező mértékben határozta meg

[65] Az Itv. 62. § (1) bekezdés l) pontja szerint fennálló tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán meg nem fizetett, az Itv. 39. § (1) bekezdés, valamint 46. § (1) bekezdése alapján számított fellebbezési illeték megfizetésére a másodfokú bíróság szintén a felperest kötelezte a Pp. 101. § (1) bekezdése, a 102. § (1) bekezdése, valamint a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján.

[66] A felperesnek az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetnie.

[67] Az egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvény 70. §-ával megállapított Itv. 78. §-ának (4) bekezdése alapján a fizetendő illeték a bírósági határozat jogerőre emelkedésétől – a jelen esetben az ítéltáblai határozat meghozatalának napjától – számított 60. napon esedékes.

[68] A másodfokú bíróság tájékoztatja a felperest, hogy az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni. Amennyiben az illeték megfizetésére történő felhívásnak önként nem tesznek eleget a megjelölt határidőben, az illeték behajtására és megfizetésére az Itv. és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

Budapest, 2025. június 26.

Dr. Kovács Helga s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kovács Éva s.k.
előadó bíró

Dr. Stecbauer Anita s.k.
bíró